

Alternativa fakta

Få uttryck har fått så omedelbar spridning som ”alternativa fakta”, den förklaring president Trumps rådgivare gav när presidentens pressekreterare avslöjats med en lögn. Att påstå att ett enkelt faktum (hur många som kommit för att se presidenten sväras in) lika gärna kan vara tvärtom, blev för mycket för många. Det var ett så uppenbart exempel på administrationens inställning till kunskap. Dessvärre var det inte en isolerad företeelse. President Trumps uttalanden om klimathotet, och besked om den klimatpolitik han ämnar driva, ger anledning till stor oro. Föraktet mot vetenskaplig kunskap, ofta dolt bakom det mer sympatiskt klingande ”skepsis”, har fått en mycket mäktig talesman.

Förakt för kunskap gör sig i dag gällande på fler platser än i Washington. Hur det kommer att bli här i Sverige återstår att se. Att vi varit relativt förskonade hittills är ingen garanti för framtiden. Inte minst den skrämselfpropaganda mot vaccinering som blossar upp då och då visar

att det finns en grogrund även här för att spela på människors rädsla.

Samtidigt syns en mobilisering för kunskap. Ett exempel är att i den svenska skoldebatten har betydelsen av att lära sig källkritik förts fram de senaste månaderna. Ett annat är den debattartikel som var införd i Dagens Nyheter den 22 april under rubriken ”Viktigare än någonsin att vi förlitar oss på vetenskapen”. Där argumenterade bland andra företrädare för regeringen och forskningsinstitut för att kunskapen om forskning behöver öka, och påminde om hur betydelsefull forskningen är och varit för våra liv. Artikelförfattarna passade också på att slå ett slag för March for Science, den demonstration som var planerad till samma dag som artikeln var införd.

Demonstrationen måste nog beskrivas som en framgång. Den ordnades på flera hundra platser världen runt, inklusive i Washington, där president Trumps uttalanden var uppenbara måltavlor. I USA finns paraplyorganisationen March for Science, som förenar ett stort antal tunga organisationer. Men marschen var bara en början. På organisationens webbplats finns konkreta råd om vad man kan göra för att fortsätta att vara aktiv. I Stockholm marscherade cirka 2 500 enligt Dagens Nyheter. Det var den mest omfattande gräsrotsmanifestation för vetenskapen som anordnats, enligt den ideella föreningen Vetenskap & Allmänhet, som var en av trettioalet organisationer som stod bakom marschen. Det är glädjande att vi är många som vill försvara något av det viktigaste vår civilisation har. ✍️